Sønderjylland

De faldne Nordslesvigere.

Siden sidste samlede Fortegnelse er døde paa Lazaret eller faldne:

Thomas Holm, Peter Chr. Nielsen, Georg Jeppesen, Maskinist Sørensen, Vilh. Thomsen, Vilh. Harms August Teuti, Chr. Hansen, Oskar Damm, Jakob Damm, Julius Weiss, Chr. Poulsen, Chr. Jessen, Chr. Brauer, alle af Haderslev. Jes Jørgensen, Fredsted. Chr. H. Jensen, Ersley. Niels Degn og Jakob Eriksen, Mastrup. Peter Nissen, Nis Lund og Knud Eriksen, Hopstrup. Chr. Hansen Wegener, Vandling. Hans Richard Roager, Starup, Gaardmandssøn Lorenen, Bokholm. Sigfred Ravn, Stevelt. Johan Petersen, Ørby. Peter Bramsen, Feldum. Chr. Schult, Overby. Poul Clausen, Stepping. Hans Peter Grundahl, Anderup. Jes Iversen Raun, Ørsted. Peter Østergaard, Studsbøl. Ernst Heide, Møby. Søren Krab, Magstrup. Jacob Schultz, Hammerlev. Peder Jensen, Over-Jersdal. Chr. Loholm, Skryditrup. Karl Adamsen, Nustrup. Anton Lund, Frederik Budde og Bertel Dam, Bæk, Johs. Gram, Brøndlund. Peter Hansens Søn, Jels. Gaardmandssøn Tandrup, Grønnebæk. Jørgen Hansen, Skrudstrup. Ejner Juhl, Langeved. Hans Top og Søren Sørensen, Rødding. Karl Sørensen, Brendstrup. Peter Hansen og Jørgen Ebsen, Dybbøl. Peter Hansen, Ragebøl. Niels Jensen, Snogbæk. Peter Jensen, Avnbøl. Peter Mathiesen og Mads Madsen, Blans. Peter Krogh, Peter Andresen, Thomas Bertelsen, Peter Jørgensen og August Frellesen alle af Broager. Johan Gregersen, Brunsnæs. Nis Nissen og Thomas Brock, Skelle. Lorenz Schwartz og Jørgen Schmidt, Egernsund. Chr. Høy og Chr. Brock, Ulkebøl. Jørgen Schmidt, Vollerup. Christen Christensen og Peter Sindberg, Kær. Jørgen Thomsen Schmidt, Lambjerg. Chr. Mathiesen, Østerby. Peter Nielsen, Bredsteen. Jens Andersen Handler, Fjeldby. Peter Skovmand, Asserballeskov. Hans Henrichsen, Bro. Jakob Petersen, Sebbelev. Karl Thodor Andersen, Fynshav. Richard Klimm, Notmarkskov. Hans Eriksen, Egen. Lauritz Petersen, Nymølle. Eduard Wilke, Jendre Hansen og Hans Lorenzen Jepsen, Nordborg. Frederik Martins, Pøl. Karl Møller, Holm. Gøttsche, Fested. Simon Simonsen, Brøstrup. Karl Sørensen, Gram, Johs. Ravn, Tiset. Hans Jacobsens Søn, Porsplet. Chr. Paulsen, Bevtofft. Chr. Falk, Rangstrup. Chr. Enemark og Frederik Kraft, Branderup. Anton Søndergaard, Arrild. Martin Nissen, Arnum. Jes Beier, Brøns. Anders Hansen Bjerrum, Ø. Gasse. Mikael Hanrath, Gesing. Mads Nielsen, Lægen Kro. Kristen Ehmsen, Østerby. Hans Madsen Hansen, Emmerlev, Ingvert Schnoor, S. Sejerslev. Christiansen, Brede. Andreas Petersen og Peter Hansen, Bredebro. Theodor Lassen, V. terp. Niels Nielsen, Sæd. Jens Ketelsen, Lund. Rasmus Nissen, Bov. Hans Nissen, Georg Janns, Tegen, Peter Clausen, Johan Wilde, Hans Nissen og Jes Jørgensen, alle af Skelbæk. Andreas Jessen, Hønkys. Mads Schmidt, Ø. Løgum. Hans Nissen, Genner. Karl Kanne, Bodum, Jakob Møller og Chr. Fr. Callesen, Skovby. Hans Maag, Barsmark. Peter Brodersen, Hjortkær. Jes Christensen, Bollerslev. Peter Gaarde, S. Hostrup. Thomas Rossen, Hostrupskov. Peter Hansen, Varnæs. Johan Damm, Borup, Hans Krogh, Ernst Weber og Josef Jørgensen, Bøjskovskov. Chr. Christiansen, Søgaard. Peter Carlsen, Trappen. Trygh, Alnæs. Peter Olsen, Julius Braasch, Karl Klüwer, Hans Naack, Broder Hansen og Johs. Lassen, alle af Bilsbæk. Nis Feddersen og Jørgen Eriksen, Hørup. Chr. Boysen, Sillerup. Jørgen Jørgensen, Lyngvraa. Thomas Schmidt, Skovbøl. Frederik Kiesbye, Barderup. Koch, Hjoldlund, Henrik Thomsensen, Goldebæk. Herman Ehlin, S. Løgum. Hans Carstensen, Elhoved, Chr. Jensen og Chr. H. Jessen, Grelsbøl, Anton Jessen og Busch, Læk. Peter Dinsen, Klægsbøl. Peter Lambertsen, Tinningsted. Peter Petersen, Rosenkrans. Jens Chr. Petersen, Rødenæs.

— Fra Brede Sogn skrives: I Brede Sogn med omtrent 1500 Indbyggere er der af 200 indkaldte faldne 39. Tallet paa indkaldte passer forholdsvis med det for hele Nordslesvig antagne: hvert syvende Menneske, men Tallet paa de døde er meget stort: hvert femte inder hver syvende Mand. af 39 døde kaldte, menes det for hele Landet er 13 hidtil ikke noterede. Med dette Tal og efter Revision af Materialet, er det samlede Mindstetal 3058. „Kr. Dgbl." af 1. Sept.

Jødespørgsmaalet.

Ved det danske Missionsselskabs Repræsentantmøde i Odense i Sommer holdt Pastor Skovgaard-Petersen et Foredrag, i hvilket han ogsaa kom ind paa Jødespørgsmaalet.

Vi gengiver denne Del af hans Foredrag efter „Nord. Mis. Tidsskrift."

Naar Gud har store Ting for i Historien, plejer han ogsaa at have store Ting for med Jødefolket; thi Jødefolkets Skæbne er paa een Gang Historiens Nerve, Historiens Eventyr og Historiens Skamplet.

Hvor har det Folk ikke lidt! Ogsaa nu i denne Krig er der intet Folk (det skulde da være Armenierne), der har lidt saa meget som Jødefolket. Den Dag, England erklærede Tyskland Krig, den fjerde August, var just Jødernes niende Ab, deres store Ulykkesdag, den Dag, paa hvilken deres Tempel to Gange er blevet ødelagt, først af Nebudkadnezer, sidst af Titus. Det var næsten symbolsk; thi ogsaa denne Verdenskrig er bleven en ny stor Ulykkesdag for de stakkels Jøder. Man har regnet ud, at mens 46 pCt. af Menneskeheden som Helhed er indviklet i Krigen, er 68 pCt. af Jøderne impliceret i den; og mens 2,6 pCt. af de krigsførende Landes Befolkning staar under Fanerne, saa er 5,5 pCt. af Jøderne Soldater. Mindst 550,000 Jøder staar for Tiden paa de forskellige Fronter, og mindst 4 Mill. Jøder, vel en lille Tredjedel af hele Jødefolket, er i Polen, Galizien, Palæstina o. s. v. drevne fra Hus og Hjem. Det hænger jo sammen med, at Russernes og Centralmagternes Hære har haft deres Slagmarker i de tætest jødebefolkede Lande paa Jorden.

Først synes det at være gaaet ud over de russiske Jøder i Galiziens, Bukowinas og Polens militære Zone. Paa et givet Tidspunkt fattede Russerne Mistanke til Jødernes Loyalitet, vistnok uden Grund; og Jøderne fik derfor Ordre til i Løbet af fra 8 til 20 Timer at forlade den militære Zone. Ikke een Jøde fik Lov til at blive tilbage. Hele Byer næsten tømtes for deres Indbyggere. Oldinge, Spædbørn, højt frugtsommelige Kvinder, Krøblinge, sindssyge og blinde, alle maatte bort. I 26 saakaldte Ekstratog, hvert bestaaende af fra 40 til 70 Vogne, blev de fleste af disse Hundredtusinder af Flygtninge stivet sammen. Ingen af dem anede, hvorhen de kørtes. Togene standsede ikke ved selve Stationerne før et Stykke inde i Ruslands Indre. Føde og Vand havde de intet af. 28 blev vanvittige under Vejs, og en Mængde blev smittede af Tyfus. Over hele Rusland, til langt ind i Sibirien, blev disse Jøder strøede ud.

Uvilkaarlig spørger man: hvorfor? Hvorfor skal det ved enhver tænkelig Lejlighed gaa saa frygtelig ud over Jøderne? Hvad er disse grufulde Lidelsers Mening; — for det er dog vor sidste Skanse i denne Lidelsernes Verden, at Lidelserne har en Mening. Og for Jødernes Vedkommende kender vi Meningen. Det frygtelige Raab for 1900 Aar siden: „Hans Blod komme over os og vore Børn!" er endnu ikke glemt i det høje. Men Lidelserne er ikke blot Straf; de er Guds Sendebud; de skal berede Israel for Omvendelsens store Time, — først og fremmest ved at bevare Israel som et Folk for sig.

I Middelalderen bidrog Ghettoens Mure og den særegne Jødedragt med den gule Skamplet til at holde sammen paa Folket. Nu er det anderledes. Jøderne har nu for en stor Del Kultur sammen med de omboende Folkeslag. Gennem den jødiske Reformbevægelse, gennem blandede Ægteskaber, Mammondyrkelse og Kristendaab opfuges Jøderne mere og mere i de fremmede Folk. En jødisk Historieskriver skrev herom tre Aar før Verdenskrigens Udbrud: „Vi anser den nuværende Assimilationsbevægelse indenfor Jødedommen for den farligste Krise, der har truet Jødernes Eksistens siden Jerusalems Undergang." Denne Fare skal Lidelserne afværge. De vækker paany den fælles nationale jødiske Bevidsthed. Det vil gaa nu, som det gik i Spanien i Slutningen af det 15. Aarhundrede. De spanske Jøder var den Gang ogsaa ved at opsuges af den spanske Befolkning og den kristne Religion. Da kom Lidelserne; Jøderne fik Valget mellem Daab eller Udvandring; og netop dette skaanselsløse Valg gav de vaklende Rygrad og reddede i Virkeligheden de spanske Jøder for Jødedommen. *)

Noget lignende er begyndt at ske gennem denne Krig — ja den fornyede israelitiske Folkebevidsthed har virket helt over Atlanterhavet: Midt under Krigen er der i New York blevet afholdt den første Konference af en nydannet „Hebrew christian Alliance of America". De kristne Jøder i Amerika begynder altsaa at række hverandre Broderhaand tværs gennem alle Sekt- og Kirke-Skel for som Jødekristne at gøre noget for deres Folk.

Lidelserne hindrer Jødernes „Opflugning". Og: Lidelserne bøjer Hjerterne til Kristi Evangelium. Ganske vist har de uhyre Uretfærdigheder, Krigen har ført over Jødefalket, ogsaa vakt mogen Bitterhed mod Kristendommen hos de forskellige af Jødefolkets Ordførere; men den store Masse, særlig af de Jøder, der er blevet spredt over Ruslands Indre, siges at vise stor Villighed til at lytte til Evangeliet.

Endelig vækker Lidelserne forøget Længsel efter Palæstina. Den Længsel er, trods alt, endnu ikke vakt i Jødefolket som Helhed. Efter ca. 20 Aars Propaganda har Zionismen, saavidt jeg ved, endnu kun knap 150,000 Tilhængere. De velhavende Jøder rundt i Landene har ingen Lyst til at bryde op; de erklærer stadig det zionitiske Haab for en Utopi. Men Gud arbejder. For første Gang gennem lange Tider er hele den østeuropæiske Jødeverden ved Krigen bragt i Drift. Jøderne er paany blevet mindet om, at de, som Folk, er den hjemløse Vandrer paa Jorden. Og det vækker Hjemlængsel; det kan ikke være andet. Et engelsk Jødemissionsblad siger da ogsaa i sin Nytaarsbetragtning for Januar 1916: „Praktisk talt lyder nu gennem hele Jødeverdenen det Raab: „Palæstina for Jøderne!" Dette er dog maaske for meget sagt; men i alt Fald: Den Vej bærer det!

Allerede er der jo ca. 120,000 Jøder i Palæstina. Men heller ikke disse palæstinensiske Jøder har for Resten været i Læ for Krigens Lidelser. De tyrkiske Autoriteter nærer gennemgaaende dyb Mistro til de indvandrede Jøder og gav dem derfor ved Nytaarstid 1915 Valget mellem Udvandring eller Antagelse af den islamitiske Tro. Følgelig maatte Masser af disse Jøder, der endelig var komne tilbage til deres gamle Land, paany flygte bort derfra. I ganske bogstavelig Forstand er Ordet fra 5. Mos. 28, 68 gaaet i Opfyldelse: „Og Herren skal føre dig tilbage til Ægypten paa Skibe." Paa Skibe er Jøderne i Titusfindvis under denne Krig flygtet fra Palæstina til Alekfandria, hvor de foreløbig indlogeredes i Karantænevæsenets Kvægfolde; og de Jøder, der er blevne tilbage i Palæstina, har lidt og lider vist endnu af den Hungersnød, der er en Følge af de store Græshoppeplager sidste Sommer.

Men ikke alle disse Hjemsøgelser over de palæstinensiske Jøder har deres egen Mening? Jeg synes, de er som Mindelser fra Gud om, at disse Jøder har taget Palæstinas Jord i Besiddelse uden dybere aandelig Ret; thi overalt i Guds Ord er Forudsætningen for, at Jøderne kan komme tilbage til deres Land, den, at de først kommer tilbage til deres Gud. Og det er jo ikke sket for de Jøders Vedkommende, som hidtil har nedsat sig i Palæstina.

Men forøvrigt kunde det hænde, at ogsaa denne Krig kom til at betyde adskilligt for Jødernes endelige Erhvervelse af Palæstina. Sejrer Ententemagterne, er det i alt Fald sikkert, at Tyrkerne ikke faar Lov til at beholde Palæstina; thi Tyrkerne har i denne Krig brugt Palæstina som en Udfaldsport mod Ægypten, og Palæstinas strategiske Værdier er desuden mangedoblet ved de store Jernbaneanlæg, som netop i denne Tid fuldføres, og hvorved Palæstina bliver Knudepunktet for Trafikken i 3 Verdensdele. Af alle disse Grunde bliver vel Palæstina efter Krigen, hvis Ententen faar Magt, enten en Stat under international Beskyttelse eller en Provins af Ægypten under britisk Overhøjhed. I begge Tilfælde vil Jødernes Nedsættelse i Palæstina blive betydelig lettere — selv om der vel næppe foreløbig bliver Tale om en selvstændig Jødestat.

*) Dr. Ruppin: „Die Juden der Gegenwart". 1911, S. 19.

DEN 7. NOVEMBER

Stem for HUGHES og FAIRBANKS

og hele den republikanske Liste

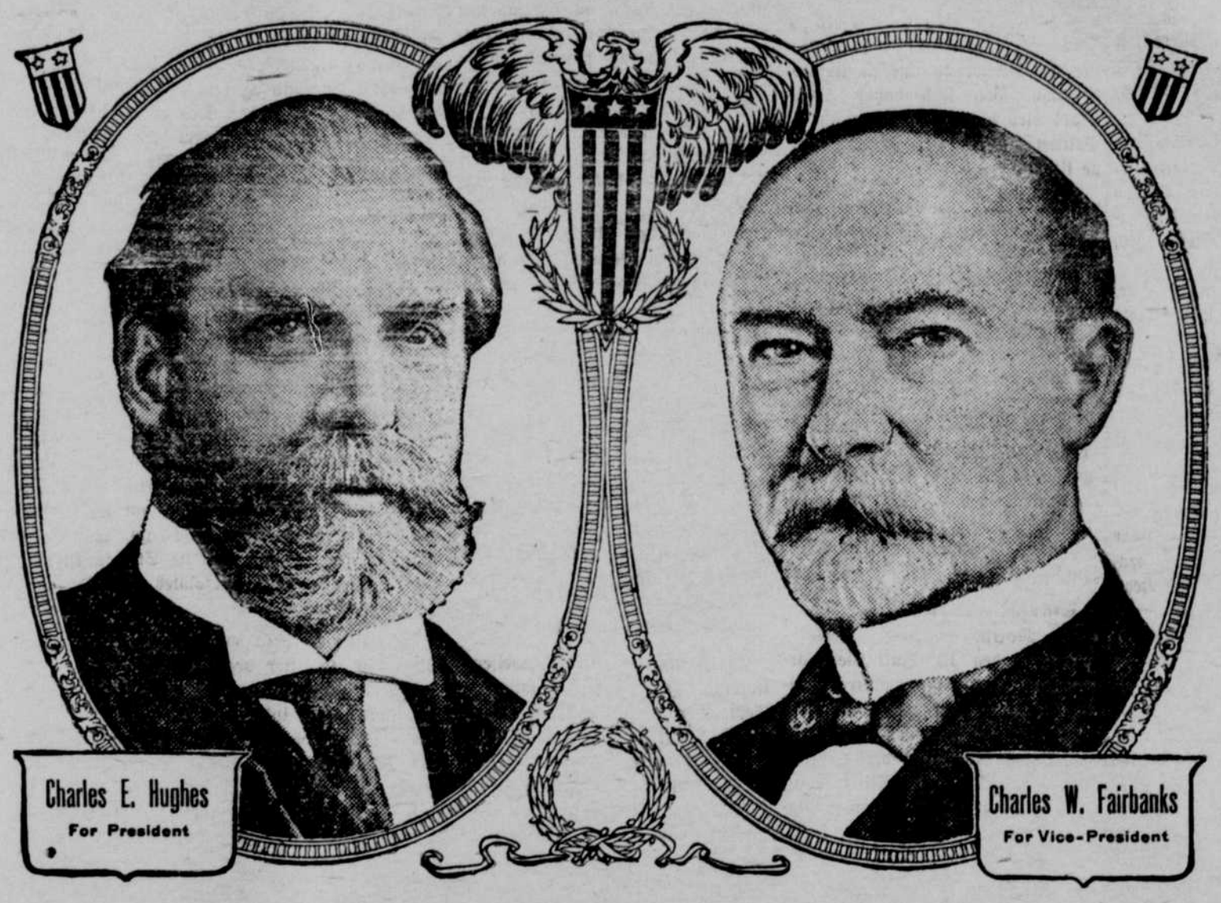

og derved sikre Landet Fred og Fremgang.

Warren, Pa.

„Skriv, skriv," saadan har det ofte lydt til mig. Ja, men hvad skal jeg skrive; der er saa lidt at meddele herfra, som kan have almen Interesse, og som kan glæde andre. Havde jeg kunnet skrive om store Sejre paa det aandelige Omraade, om Menneskers Overgang fra Mørket til Lyset, fra Døden til Livet, da synes jeg, der havde været noget at skrive om; men det kan jeg ikke. Vi spørger ofte: Hvorfor har du skjult dit Ansigt for os? Hvorlænge, Herre, vil det vare, førend vi faar en Vederkvægelsens Tid fra dit Aasyn? Vi længes efter den, vi beder og tigger Herren om den. Men den kommer? Jeg tror det forvist; men det er saa svært at appelere Tiden.

Her er ikke synlig Fremgang, nærmest Stilstand. Vi holder vore Gudstjenester og Møder som sædvanlig; men de er langt fra saa godt besøgte, som de burde være; det gælder særlig vore Gudstjenester. Der kommer mange flere til vore andre Møder end til voreGudstjenester. Det er svært at samle Folk om Sommeren; thi da skal de paa Besøg eller ud at ligge ved Vandet. Haaber, det maa blive bedre, naar det bliver koldere i Vejret. Vi søger efter bedste Evne at strø Guds Ords Sæd ud iblandt vort Folk, og Herren har lovet, at hans Ord skal ikke vende tomt tilbage. Forjættelsen gælder sikkert ogsaa Warren.

I 7 Uger havde vi ingen Søndagsskole paa Grund af Børnelammelsen. Der var dog vist ikke mere end et Tilfælde her i Byen; men der har været over 1500 i Staten, og derfor blev alle Søndagsskoler lukket. Den 1. Oktober begyndte vi med Søndagsskole igen.

Den 20. Sept. var det min Hustrus Fødselsdag. En lille Flok Kvinder kom om Aftenen for at ønske hende til Lykke. Det opmuntrer paa Vejen, naar der dog er en eller anden, som paaskønner det Arbejde, der bliver gjort iblandt dem. Tak, fordi I kom, I gjorde vel deri!

Den 21. Sept. ramte Lynet vor Kirke. Det rev blot nogle Tagspaane af oppe under Taarnet. Herren var god imod os, at han sparede vor dejlige Kirke, saa vi fremdeles har et Sted at samles om hans Ord og Sakramenter. Han viste os samtidig, hvor let Kirken kunde været lagt i Aske. Vi har en stor, kærlig og mægtig Gud, hvis Tanker ikke er om ulykke, men om Fred, for at give os en Fremtid og et Haab.

Syge, ja der er flere Danskere, som er syge, ogsaa alvorligt syge. Gid deres Sygdom maa blive til Guds Søns Forherligelse!

Venner! glem ikke os her paa dette ensomme Sted for Naadens Trone. Hilsen med 1 Joh. 3, 1.

A. C. Weismann.

Kvitteringer.

Japanmissionen:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 40	$2321.02
Kenmare, N. Dak., Trin. Mgh.s Søndagsskole	32,32
Hampton, Nebr., Immanuels Mgh.s Kvindef.	10.00
Tilsammen	$2363.34

Indianermissionen:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 40	$719.90
Hampton, Nebr., Immanuels Mgh.s Kvindef.	15.00
Tilsammen	$734.90

Indremissionen:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 39	$1110.66
Iowa Kreds, ved P. Bondo	10.00
Tilsammen	$1120.66

Mormonmissionen:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 40	$589.89
Hampton, Nebr., Immanuels Menighed, (alle Mrs.) Christian Simonsen, John. W. Larsen, Jørgen Jørgensen, Carl Petersen, Jens Eriksen, Rasmus Nielsen, Mads H. Madsen, Hans P. Madsen, Harry O. Johnsen, J. K. Hansen, John Andersen, Hans Nielsen, O. Thorvald Petersen, O. H. Welling, Jens Holm, Niels Petersen, Herman Hansen, Carl Johnsen, Chris Newman, Søren Petersen, Bernhard Eskildsen, P. N. Petersen, Jørgen Hansen, Hans Larsen, Louis Hansen, Paul Holm, hv. $1.00; Lene Christiansen, Lars Eskildsen, A. Th. Schultz, hv. $2.00; Jens Jensen 25c; Peter Christensen, N. P. Petersen, Grant Newman, Morris Lagoni, C. G. Petersen, H. M. Madsen, hv. 50c; Miss Clara Jacobsen og Peter Hansen hv. $1.00	37.25
Tilsammen	$627.10

Til det ny Maskinhus.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 40	$1751.30
Easton, Calif., Immanuels Mgh., før kvitteret $39.35, nu	2.00
Audubon, Iowa, John C. Jensen	5.00
Oyens, Iowa, Menigheden	15.35
Marcus, Iowa, Menigheden	13.55
Chicago, Ill., Golgatha Mgh.	21.30
Waupaca, Wis., Helligaands Mgh.	15.85
Plainview, Nebr., Bethania Mgh.	17.00
Tilsammen	$1841.35

Reformationsgaven.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 41	$7803.20
Luck, Wis., St. Peters Mgh., N. P. Brookmand, H. P. Christensen, hv. $10.00; C. H. Sørensen $1.00	21.00
Blair, Nebr., Esther Bonnesen	10.00
Spencer, Iowa, Mrs. Peter Thomsen $25.00; Thora Thomsen $5.00	30.00
Council Bluffs, Iowa, John S. Gebuhr	25.00
Audubon, Iowa, John C. Jensen	25.00
Brooklyn, N. Y., Salems Mgh., Mrs. Inger Nielsen, Mrs. Ingeborg Nielsen, hv. $5.00	10.00
Blair, Nebr., Mary Christensen	15.00
Spencer, Iowa, Mr. og Mrs. Carl Witt	10.00
Evan, Minn., Pastor H. M. Hansen og Hustru	50.00
Miss Sofie Christensen $10.00; Carl Petersen $1.00	11.00
Tilsammen	$8010.20

Blair, Nebr., den 6. Okt., 1916.

Med Tak modtaget. **Otto Hansen,**
Kasf. for „D. fore. d. e. I. Kirke i Ame."

Minnesota Kreds.

Overskud ved Præsteindsættelse, Hutchinson $25.60. St. Mortens $14.50. Missionsmøde St. Peters Mgh., Luck $9.25. Ungdomsmøde Milltown, Wis., $33.52. St. Peters Mgh., Northfield, Minn. $19.00

Tak paa Kredsens Vegne. P. Clausen,
Kredskasserer, Albert Lea, Minn.